§ 178
Motion 2019:5 av Erika Ullberg (S) om införande av karantänsregler

RS 2019-0285

Ärendebeskrivning
Erika Ullberg (S) föreslår i en motion att Region Stockholm ska utreda och införa lämpliga karantänsregler för heltidsarvoderade politiker och höga tjänstemän så att de under en bestämd tid efter det att deras uppdrag i Region Stockholm upphört inte får bedriva, främja och/eller ta anställning i, eller på annat sätt fritt agera i verksamheter som gör affärer med Region Stockholm.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:5

Yrkande
Ordförande Irene Svenonius (M) yrkar bifall till regionrådsberedningens förslag i skrivelse den 18 september 2019 (bilaga).
Aida Hadzialic (S) och Anna Sehlin (V) yrkar bifall till motionen.
Gabriel Kroon (SD) yrkar bifall till eget förslag till beslut (bilaga).

Proposition
Ordföranden frågar på vart och ett av framställda yrkanden och finner att regionstyrelsen beslutar att bifalla regionrådsberedningens förslag.

Beslut
Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

Motion 2019:5 av Erika Ullberg (S) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regionrådsberedningens motivering.

Reservationer
Aida Hadzialic (S) och Anna Sehlin (V) anmäler reservation från S-ledamöterna respektive V-ledamöterna till förmån för eget bifallsyrkande.
Gabriel Kroon (SD) anmäler reservation från SD-ledamöterna till förmån för eget förslag till beslut.

Expedieras till
Akt
Regionfullmäktige

Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-09-18

RS 2019-0285

Regionstyrelsen

Motion 2019:5 av Erika Ullberg (S) om införande av karantänsregler

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Erika Ullberg (S) föreslår i en motion att Region Stockholm ska utreda och införa lämpliga karantänsregler för heltidsarvoderade politiker och höga tjänstemän så att de under en bestämd tid efter det att deras uppdrag i Region Stockholm upphört inte får bedriva, främja och/eller ta anställning i, eller på annat sätt fritt agera i verksamheter som gör affärer med Region Stockholm.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

Motion 2019:5 av Erika Ullberg (S) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regionrådsberedningens motivering.

Regionrådsberedningens motivering

Det är viktigt att ett högt förtroende kan upprätthållas för Region Stockholms verksamheter. Motionären anser att Region Stockholm ska införa karantänsregler för såväl heltidsförtroendevalda som för höga tjänstemän när de lämnar sina uppdrag.

Lag (2018:676) har införts vad gäller restriktioner vid statsråds och statssekreterares övergång till annan än statlig verksamhet. I korthet innebär lagen att två olika restriktioner – karens och ämnesrestriktion – införs för personer som innehar eller har avslutat ett uppdrag som statsråd eller anställning som statssekreterare. Nya uppdrag prövas mot lagen och staten finansierar personens lön under en eventuell restriktionstid.

När det gäller kommuner och regioner i Sverige saknas motsvarande lagstiftning. Det finns inte heller ett gemensamt regelverk. I nuläget finns ingen kommun eller region som har karantänsregler för övergång från uppdrag till nytt uppdrag hos annan huvudman, oavsett om det gäller heltidsförtroendevald eller hög tjänsteman.

Det krävs ett gemensamt synsätt på dessa frågor samlat i Sveriges kommuner och regioner. Med fördel bör det diskuteras inom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Detta eftersom det påverkar attraktiviteten i kommuner och regioner som arbetsgivare för höga chefer samt påverkar möjligheten att rekrytera kommunal- och regionråd om dessa inte har en möjlighet till egen försörjning efter avslutat uppdrag.

Regelverk måste ta sikte dels mot att motverka korruption och beakta möjligheten att gå emellan politiska uppdrag och anställning, dels för tjänstemän att kunna byta arbete till såväl privat som annan offentlig arbetsgivare. Karantänsregler medför också krav på offentlig finansiering av personens lön efter avslutat uppdrag, något som inte självklart ligger i skattebetalarnas intresse.

För att regioner och kommuner ska ha ett stringent och samordnat regelverk nationellt krävs att SKL tar ett sådant samordnande ansvar. Vid kontakt mellan Regionledningskontoret (RLK) och SKL har det dock framkommit att den senare inte anser att det behövs ett samordnat nationellt regelverk för kommuner och regioner för övergångar till organisationer och näringsliv.

För Region Stockholms del är det mycket viktigt att följa lagar, regler och egna riktlinjer/policyer som ska motverka mutor, korruption och oegentligheter. När personer avslutar anställning eller politiskt uppdrag gäller sekretess för sekretessbelagda uppgifter som man tagit del av under uppdragstiden. Det gäller också att iaktta särskild vaksamhet i affärstransaktioner om de involverar person som nyligen lämnat Region Stockholm.

Detta är oerhört komplexa frågor. I grunden är det dock positivt om personer är anställningsbara, har kompetens som efterfrågas och att människor kan gå mellan olika anställningar och uppdragsgivare. Det gäller såväl heltidsförtroendevalda som höga tjänstemän.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:5

Irene Svenonius

FÖRSLAG TILL BESLUT
2019-09-24

LS 2019-0285

Regionstyrelsen
20

Motion 2019:5 av Erika Ullberg (S) om införandet av karantänsregler

Med inspiration från den relativt nytillkomna lagen om karens för statsråd och statssekreterare har Socialdemokraterna och Vänsterpartiet föreslagit en liknande karantän för politiker och höga tjänstemän i Region Stockholm.

Sverigedemokraterna instämmer i problembilden av regionråd och politiskt anknutna tjänstemän som kan ge privata aktörer fördelar vid upphandling med Region Stockholm som motpart.

Vi ser däremot negativt på den föreslagna vägen att införa en karantänsregel, för samtliga politiker och högre tjänstemän, som hindrar dessa att arbeta för privata företag som har ekonomiska förhållanden med Regionen. En praktisk applikation av detta skulle innebära att en högre tjänstemannachef på hälso- och sjukvårdsförvaltningen som i grunden är utbildad som exempelvis läkare, inte kan arbeta på en privat vårdcentral i Region Stockholm direkt efter sin anställning.

Vi framhåller även, likt regionledningskontoret, en konkurrensnackdel om Region Stockholm väljer att sätta karantän på sina tjänstemän medan andra regioner väljer att inte göra detta – vilket gör Region Stockholm mindre attraktiva som arbetsgivare.

Däremot anser vi att Region Stockholm bör driva på utvecklingen av regionala karantänsregler inom sitt engagemang i SKL.

Vi vänder oss emot standardiserade karantänsregler men ser positiv på att prövning av karantän som, om den utvisar ett möjligt jävsförhållanden eller möjlig ekonomisk skada för Region Stockholm sätter upp en tidsbegränsning för när tjänsten kan upptas på det privata företaget. Således begränsas de negativa effekterna av en karantänregel, samtidigt som uppföljning och utvärdering av jävs-förhållanden blir institutionaliserad.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna föreslår Regionstyrelsen besluta:

att Region Stockholm verkar inom organisationen Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för att utarbeta gemensamma karantänsprinciper för kommuner och regioner.

att införa prövning på individuell basis för regionråd och högre tjänstemän, i likhet med lagen om statsråd och statssekreterare, när jävsförhållanden riskerar att uppstå som kan ge upphov till negativa ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Hanna Nyström Schraml

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-08-23

RS 2019-0285

Regionstyrelsen

Motion 2019:5 av Erika Ullberg (S) om införande av karantänsregler

Ärendebeskrivning

Erika Ullberg (S) föreslår i en motion att Region Stockholm ska utreda och införa lämpliga karantänsregler för heltidsarvoderade politiker och höga tjänstemän så att de under en bestämd tid efter det att deras uppdrag i Region Stockholm upphört inte får bedriva, främja och/eller ta anställning i, eller på annat sätt fritt agera i verksamheter som gör affärer med Region Stockholm.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:5

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2019:5 av Erika Ullberg (S) avslås med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning
Motionären föreslår att Region Stockholm utreder och inför lämpliga karantänsregler för heltidsarvoderade politiker och höga tjänstemän så att de under en bestämd tid efter deras uppdrag i Region Stockholm upphört inte får fritt agera i verksamheter som gör affärer med Region Stockholm.

Det är viktigt att risker för korruption och oegentligheter tas på allvar. Genom policys och riktlinjer samt ett aktivt arbete kan alla former av korruption och oegentligheter och korruption motverkas. Vid kontakt med SKL har det framkommit att Sveriges kommuner och landsting (SKL) inte har tagit något beslut angående karantänsregler på lokal nivå eller

rekommendationer för detta då SKL hittills inte har bedömt det som nödvändigt.

Regionledningskontoret föreslår att motionen ska avslås.

Bakgrund
Motionären föreslår att regionfullmäktige beslutar att uppdra åt regionstyrelsen att utreda och införa lämpliga karantänsregler för heltidsarvoderade politiker och tjänstemän, så att de under en bestämd tid efter det att deras uppdrag i Region Stockholm upphört inte får bedriva, främja och/eller ta anställning i, eller på annat sätt fritt agera i verksamheter som gör affärer med Region Stockholm. I motionen hänvisas bl.a. till att det sedan 2018 finns restriktioner för statsråds och statssekreterares övergång till annan än statlig verksamhet samt att Socialdemokraterna har flera gånger i regionstyrelsen lagt förslag om karantänsregler i Region Stockholm motsvarande de som nu finns på riksplanet.

Regionledningskontoret konstaterar att lag (2018:676) om restriktioner vid statsråds och statssekreterares övergång till annan än statlig verksamhet trädde i kraft den 1 juli 2018. I korthet innebär lagen att två olika restriktioner – karens och ämnesrestriktion - införs för personer som innehar eller har avslutat ett uppdrag som statsråd eller en anställning som statssekreterare.

Regionledningskontoret har haft kontakt med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för att efterhöra om det pågår arbete med gemensamma karantänsregler eller rekommendationer för sådana karantänsregler på lokal nivå för landets kommuner och regioner.

Överväganden
Det är viktigt att risker för korruption och oegentligheter tas på allvar. Genom policys och riktlinjer samt ett aktivt arbete kan alla former av korruption och oegentligheter och korruption motverkas.

Vid kontakt med SKL har det framkommit att SKL inte har tagit något beslut angående karantänsregler på lokal nivå eller rekommendationer för detta då SKL hittills inte har bedömt det som nödvändigt. Snarare uppfattar SKL det som positivt att förtroendevalda både kommit från och gått till olika delar av arbetsmarknaden. Många förtroendevalda är också tjänstlediga från anställning enligt regler i kommunallagen och återgår till den gamla tjänsten när förtroendeuppdraget lämnas. Arbetslinjen har

betonats också för förtroendevalda där bedömningen är att det av legitimitetsskäl är viktigt att förtroendevalda liksom andra snabbt kommer i arbete.

För närvarande ser inte heller regionledningskontoret att det finns behov utifrån det särskilda verksamhetsansvar som Region Stockholm har av att införa särskilda karantänsregler för Region Stockholms anställda.

Regionledningskontoret föreslår mot bakgrund av ovanstående att motionen ska avslås.

Ekonomiska konsekvenser
Kostnaden för att utreda och upprätta övergångsregler av karantänskaraktär enligt motionärens förslag skulle belasta regionstyrelsens budget.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anne Rundquist
Chefsjurist

Beslutsexpediering:
Akt

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2019-08-23

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ankom
Region Stockholm
2019 -02- 12
Dnr. RS 2019-0285

MOTION
2019-02-12

2019:5

Motion av Erika Ullberg (S) om införande av karantänsregler

I princip är det positivt att ha ett utbyte mellan offentlig och privat sektor. Såväl politiken som näringslivet kan vinna på en större ömsesidig förståelse för varandras villkor, vilket personliga erfarenheter kan bidra till.

Politiker ska också självklart kunna försörja sig efter att de avslutat sina uppdrag i allmänhetens tjänst. Men det är inte rimligt att snabbt röra sig mellan rollen som beslutsfattare om upphandlingar och berörda företag. Så kallade "svängdörrar" där en person plötsligt bytt sida av upphandlingsbordet kan underminera förtroendet för beslut om skattemedel. Att ha ett regelverk med karantänsregler som anger vad som är lämpligt har två syften. Det ger trygghet för politiker som vill göra rätt, och det ger trygghet i att beslutsfattandet kring våra skattemedel alltid sker i det allmännas bästa.

Sedan 1 juli 2018 finns restriktioner för statsråds och statssekreterares övergång till annan än statlig verksamhet. Två slags restriktioner finns, karens och ämnesrestriktion. De innebär att ett statsråd eller en statssekreterare inte får påbörja ett nytt uppdrag, respektive befatta sig med vissa frågor, inom en period om upp till tolv månader efter det att deras uppdrag i regeringen avslutats. En särskild nämnd har inrättats för att pröva frågor som faller under den nya lagen.

De nya reglerna utreddes på uppdrag av, och föreslogs av, den socialdemokratiskt ledda regeringen under den föregående mandatperioden. Bakgrunden var att många med Sverige jämförbara länder redan hade liknande regler och att Sveriges avsaknad av sådana uppmärksammats av bland annat OECD och Transparency International. I riksdagen fattades beslutet om de nya reglerna i bred politisk enighet där endast Sverigedemokraterna anmälde en avvikande uppfattning.

De problem som de nya reglerna är avsedda att lösa är inte unika för regeringen och statliga uppdrag. Även inom regional/kommunal verksamhet gäller att en förtroendevald kan ha tillgång till handlingar, planer och annan information som gör omedel-

bara övergångar till näringslivet problematiska, och att förtroendevalda kan fatta beslut i förhoppning eller förvissning om att senare bli "belönad" med ett jobb hos något av de företag som gynnats av besluten. Region Stockholm upphandlar varje år varor och tjänster för mångmiljardbelopp inom såväl hälso- och sjukvården som kollektivtrafiken.

I Region Stockholm har det också vid flera tillfällen förekommit att landstingsråd gått omedelbart till en anställning i näringslivet med direkt anknytning till deras tidigare uppdrag. Likaså har det förekommit att topptjänstemän rekryterats från näringslivet till roller i vilka de kommit att handla upp tjänster från sina tidigare arbetsgivare.

Socialdemokraterna har med anledning av detta flera gånger i regionstyrelsen lagt förslag om karantänsregler i Region Stockholm motsvarande de som nu finns på riksplanet. Vi återkommer nu med en motion i samma ärende.

Socialdemokraterna föreslår landstingsfullmäktige besluta:

att uppdra åt regionstyrelsen att utreda och införa lämpliga karantänsregler för heltidsarvorderade politiker och höga tjänstemän, så att de under en bestämd tid efter det att deras uppdrag i regionen upphört inte får bedriva, främja och/eller ta anställning i, eller på annat sätt fritt agera i verksamheter som gör affärer med regionen.

Stockholm den 12 februari 2019

Erika Ullberg (S)